

C O N S P E C T U S
HISTORICORUM VETUSTISSIMORUM,

Q U E M

CONS. AMPL. FAC. PHIL. UPS.

P R A E S I D E
DOCT. ERICO M. FANT,

HIST. PROF. REG. ET ORD. SOC. REG. SCIENT. UPS. ET ACAD.
REG. LITT. HUM. HIST. ET ANTIQUIT. STOCKH. MEMBRO,

PUBLICO EXAMINI DEFERT

GUSTAVUS WESSÉN,

STIP. FLOD. OSTROGOOTHUS.

IN AUDITORIO GUSTAV. D. XXV MAJI MDCCCVIII.

H. P. M. S.

P. I.

UPSALIE, TYPIS EDMANNIANIS.

RÅDMANNEN OCH MAGISTRATS-SEKRETERAREN

ÅDEL OCH HÖGAKTAD

HERR MAGNUS JOHAN WESSÉN

SAMT

VÅLÅDLA

FRU ANNA ELISABETH WESSÉN
FÖDD NORBECK,

Mine Huldaste Föraldrar

helgas detta erkåslans och vördnadens offer af

Eder

Iydigste Son
GUSTAF WESSÉN.

C O N S P E C T U S
HISTORICORUM VETUSTISSIMORUM.

P. I.

Qui de fatis gentis Judaicæ instrui cupit, ordine Chro-
nologico; non vero illo, quo nostris in Bibliis occur-
runt, libros Veteris Testamenti legat, necesse est. Quin-
que libri Mosis, Josua, Judicum, Ruth, Samuelis, Re-
gum & Chronicorum se invicem excipiunt. Historiæ
Davidis Psalmi ejus adjungi debent. LXII ultimus est
illorum, quos solus composuit. Plerique autem conscri-
pti, cum eum persequeretur Saul atque in exilium age-
ret rebellis filius Absalon. Nonnulli tamen ex sequen-
tibus Davidem agnoscent auctorem. Cum Salomonis
historia cohærent Proverbia a), Ecclesiastes & Canticum
Canticorum. Prophetæ vero & Libri Apocryphi secun-
dum seriem temporis, quo vixerunt, ita disponendi.
Sub Rege Judæorum Usia floruit Amos b). Sub eodem,

A

Jotha-

a) Hæc a capite XXV collegit Rex Hiskias.

b) IX capitibus Israëlitarum transmigrationem prædixit. *Trans*
Damascum ait Cap. V. v. 26. 27. quem locum allegans Stephanus
Act. VII. 43. *trans Babylonem* habet.

Jothamo, Ahabo & Hiskia Esaias *c*), Hoseas, Micha,
Jr̄el, Obadia, Jonas & Nahum. Sub Hiskia liber Tobiae, sub Manasse liber Judith *d*), sub Josia, Jeremias,
Baruch, Habacue & Zephania. Sub Josiae filiis, Joahas
& Jojakim, Daniel *e*). Sub Zedekia Ezechiel. Reducum
e captivitate Babylonica Judæorum historiam scripsere
Esra & Nehemia postque hanc periodum vixere Haggai,
Zacharia & Malachi. Estheræ liber Artaxerxem Longi-
manum spectare videtur illumque sequuntur Maccabœo-
rum *f*) ultimamque historiam hujus gentis tractant pro-
fani Josephus & Philo. Omnium primo Moses de crea-
tione mundi, origine mali, linguarum & nationum dis-
persione *g*) & universalis cataclysmo agens descendit ad
fata illius gentis, cuius singularem historiam tractandam
sibi proposuit. Ejus autem aborigines Nomadicam agen-
tes vitam depingit, hinc statum civilem a se formatum
at-

c) Syrorum ab Assyriis intra LXV annos subjugationem prænun-
ciat Cap. VII, quod accurate quadrat in Assarhaddon, anno LXV a
primo Ahasi anno imperii. Assyriorum porro ruinam Cap. X. v. 5.
Judæorum e captivitate Babylonica liberationem Cap. XI. v. 17. Tyri
a Nebucadnezaro destructionem & post XX annos restaurationem mul-
taque alia, quorum veritatem comprobavit eventus, prædixit.

d) Uterque hic liber, Chaldaice compositus, in versionibus Syria-
ca, Graeca & Latina tantum superevit.

e) XCII annorum ætatem hic Propheta compleverat. Chaldaice
scripta ejus Prophetia a Cap. II. v. 4, ad finem Cap. VII.

f) Primus, tantum Maccabœorum fidem meretur.

g) Genesios Cap. X & I Chron. Cap. I. quæ de hac agunt, pe-
culiares merentur commentarios..

atque leges tam moralem, quam ceremoniales & foren-
 ses a Deo per se latas exhibet. Harum autem Scientia
 præcipuum historiæ Judaicæ momentum constituit. Per-
 missa illis erat polygamia, non autem illimitata, sed ad
 quatuor simul uxores se extendens, a quibus divortia
 certis sub conditionibus licita forent. His etiam adjun-
 ctas saepenumero habuerunt Kebin, seu concubinas mo-
 re, qui adhuc apud omnes gentes orientales obtinet.
 Vetihi autem erant certi in matrimoniiis consanguinitatis
 gradus. Cædes voluntariæ vindicta puniebantur, con-
 fuetudine omnibus vetustis gentibus communis; involun-
 tariæ autem ad sex asyla refugium suis auctoribus præ-
 buere, ex quibus liberi egrediebantur, quotiescumque
 Supremus morte occubuit Sacerdos. Jus retractus in
 emtione & venditione fundi immobilis locum habuit,
 intra anni spatiū vindicandum. Numquam autem ejus-
 modi contractus ultra semifeculum obligabat; post ejus
 enim decursum quodlibet prædium ad pristinum restituī
 debuit possessorem. Lex ceremonialis tot tamque obser-
 vatū gravia complectebatur præcepta, ut nulla unquam
 gens difficilioribus subjecta fuerit. Præter Sabbathum
 tria majora festa observarentur, quibus masculi sexus
 quilibet Hierosolymam adire deberet. Primum festum
 Paschatos seu panum azymorum. Unusquisque pater
 familias, arietem annum ipse intra horam III & V po-
 meridianam mactaret. Sanguis patinis aureis excipie-
 batur & in altare effusus inde in fluvium Kidron flue-
 bat. Adeps sale conspersus in altari cremabatur. Caro
 & intestina cuti involuta domum ferebantur, & igne tosta
 a familia consumebantur. Credi vix potest ad ducentena
 ovium millia uno die his sacrificiis periisse. Alterum
 festum nostro Pentecosti respondens, cum triticum mete-
 retur, tertium finita vindemia celebrabatur. Innumerā
 fere

fere erant Sacrificiorum genera. Binæ oves quotidie, mane & vespere, mactabantur, Sacrificia expiatoria bo- bus, vitulis, agnis, columbis siebant. Sanguis effundebatur. Adeps consumebatur igne. Femur & pectus Sacerdotibus cedebant. Pane azymo, vino, oleo alia Sacrificia constabant. Primitiae partus omnium animalium Deo debebantur. Decimæ etiam Levitis & pauperibus quolibet triennio erogabantur. Perpetuae simul erant lustrationes. Post elephantiasin, puerperia, menstrua, pollutiones, concubitum, & immundorum animalium contactum. Omnia vero animalia, quæ non ruminant neque sunt bisulca, immunda putabantur. Nonnullæ etiam aves ejusdem erant numeri. Et sanguis in gene- re esu erat prohibitus.

Supremus Sacerdos semper e tribu Aronis foret & unctione inaugurabatur. Virginem uxorem ducere ipsi licebat. Sacerdotes ad altare Officia Sacra administra- bant; Levitæ autem externa tantum Sacrorum curabant. Prophetæ nomine Dei & principes & populum officii sui admonebant. Templum in Sanctum Sanctorum, Sanctum & Atria distinguebatur. In isto arca Foederis, Tabulæ Legis, Vas Mannæ, virga florens Aronis ser- bantur. In illo Altare suffitus, holocausti, Candelabrum, Mensa panum, Mare æneum. In hoc mulieres atque pagani a reliqua ecclesia erant separati.

Documentum pudicitiae seu virginitatis, ab Israëlitis exhiberi solitum, adhuc in Oriente usurpatum. Aqua autem amara, seu Zelotypiæ, qua uxorum fidelitas probabatur, omnino singularis fuit. Foenus mutuatæ pe- cu-

cuniae erat prohibitum. Neque vestibus ex lino & lana confectis uti, neque frumentum ex diverso genere mixtum ferere licuit. Integrum caput & barbam integrum radere prohibitum. Quovis septennio inculta jaceret terra. Omnes etiam tum Servi manu mittebantur & cesabant, ni soluta antea fuissent, debita.

Antiquissimus Ægyptiorum Historicus *Manethos* fuisse putatur. Vixisse fertur sub Rege Ptolomæo Philadelpho, trecentis ante natum Christum annis. Græce hujus Principis jussu commentarios suos consignasse autumant; omnes vero deperditos & a Syncello in Chronico tantum allegatos. *Sanchoniaton*, Phoeniciorum Historicus, seculo tantum Mose junior traditur. Eusebius in præparatione Evangelica ex Porphyrio eum Beryti in Phoenicia natum tradit suamque historiam compositisse ex monumentis, quæ Dei Jevo presbyter Hieronbalus ipſi subministravit. Hanc dicavit Regi Berytiorum Abibal, qui judice Porphyrio coœvus fuit Semiramidi. Philo Byblius Græce illam transtulit; fragmenta vero tantum apud Porphyrium residua habemus. *Berosus* paullo post ævum Alexandri Magni sub Rege Syriæ Antiocho Theos, trecentis ante natum Christum annis, floruisse creditur. Ejus historia etiam perdita est; ex eadem vero excerpta servant Josephus, Eusebius & Syncellus.

Homerus quidem ex instituto Historicus salutari nequit. Poëma ejus *Ilias* in XXIV libris LV dierum res gestas refert illasque comprehensas Troja & Castris Græcorum. Hos quippe par puellarum, Chryseida &

Br.

